

Bezoek burgemeester Damarys Lopez Mata van La Libertad en Hector Kauffman Garcia, voorzitter stedenbandorganisatie FC Juntos, aan Doetinchem van 21 tot 29 mei 2014

Woensdag 21 mei :

12.30 uur ontvangst op Schiphol door Mart Hopmans en Vera Buddingh. Vervoer naar gastadres Brinkweg 6 in Zelhem.

Om 17 uur ontvangst bij Bijzonder Restaurant Het Borghuis. Welkom door o.a. burgemeester Niels Joosten, (oud)bestuursleden van DOS, enkele vrijwilligers en enkele tolken.

Donderdag 22 mei:

Hartelijke ontvangst door burgemeester Niels Joosten. Bezoek aan stembureau in stadhuis en in school De Pas. De kinderen van De Pas hadden een eigen verkiezing georganiseerd. 10 partijen zetten zich in voor verbetering schoolplein. De winnende partij mag meebeslissen over de renovatie. Leuke vragen en antwoorden voor de beide burgemeesters!

Presentatie over de **stedelijke ontwikkeling** van Doetinchem door Joost Meilof. Bevolkingsgroei in beeld gebracht. In Doetinchem begint de afname; in La Libertad is sprake van toename. Planning woningbouw hierop aanpassen. In La Libertad is behoefte aan minstens 500 woningen.

Bezoek aan **nieuw bedrijventerrein** en bezoek aan kippenlachterij Esbro met Jaap Berenbak. In Nicaragua staat een soortgelijk bedrijf in Managua.

Ontwikkeling toerisme in Achterhoek door Manuel Hezeman. Regionale aanpak, samenwerking 10 Achterhoekse gemeenten en ondernemers. 3 poten: marketingbureau, routebureau en regiocoördinatie. Plannen voor ontwikkeling toerisme in La Libertad hanteren dezelfde thema's. Achterhoek en Chontales hebben veel gemeenschappelijk: rust, ruimte, groen en niet centraal in het land. De SWOT-analyses (**S**trengths, **W**eaknesses, **O**pportunities & **T**hreats) tonen overeenkomsten.

Presentatie **Kadaster in Nederland** door Rob Harmelink. Opzet in Nederland en Nicaragua ongeveer hetzelfde. Uitvoering kan beter in Nicaragua en La Libertad. Eigendomsrechten worden vaak niet goed vastgelegd.

Diner in Villa Ruimzicht met drie burgemeesters op rij. Hartelijke toespraken door burgemeester Kaiser en burgemeester Joosten. Herman Kaiser overhandigde een symbolische cheque waarop het bedrag van het geschenk voor Los Pipitos in La Libertad ter gelegenheid van zijn afscheid van Doetinchem. Warme toespraken van burgemeester Damarys en Hector.

Vrijdag 23 mei:

Deze dag stond in het teken van **beroepsonderwijs**. De delegatie bezoekt drie locaties van het Graafschap College.

Techniek

Ted van Vilsteren, in zijn rol als sectordirecteur, liet de praktijklokalen van de sector Techniek, locatie Slingelaan, zien. De inrichting van deze lokalen, met de moderne apparaten van deze tijd, kreeg grote bewondering van de delegatie; de 3-D-printer met enkele zelf ontworpen producten, de vele moderne met computer aangestuurde technische machines; verder de diversiteit aan Cv-ketels

in een lokaal; de vele auto's op de afdeling autotechniek. Door techniekdocenten werd verwezen naar filmpjes over technische opleidingen van het GC op Youtube. De burgemeester van LL maakte zeer veel foto's van deze locatie.

Toerisme

Op de locatie van het Graafschap College, aan de Maria Montessoristraat, volgde de delegatie Spaanse lessen van de docente Nono Poels bij de opleiding Toerisme; studenten van deze opleiding lieten hen het gebouw zien.

Horeca

Een heerlijke lunch, gemaakt en geserveerd door de studenten van de Horecaopleiding, werd de delegatie in het GC restaurant aangeboden.

Tijdens de lunch sprak de burgemeester van LL met Joyce te Pas, reisadviseur van The Travel Club, over de mogelijkheid van het opnemen van de stad La Libertad in toeristische reizen naar Nicaragua. Jan gaf aan dat er een rapport van LSBNN is over het ontwikkelen van toerisme in LL. Ted zegt toe dit rapport naar Nono te sturen. In dit rapport staat aangegeven op welke wijze het toerisme in LL kan worden geïmplementeerd.

Sport en beweging

Het laatste onderdeel van de bezoeken vond plaats op de locatie Houtmolenstraat van het Graafschap College, waar het Sportservicecentrum van de gemeente Doetinchem haar kantoor heeft. Jan Smit, nu in zijn rol als voorzitter van het Sportservicecentrum, legde uit dat de gemeente Doetinchem d.m.v. het Sportservicecentrum de burgers van deze gemeente meer in beweging wil krijgen. De overige aanwezigen van het Sportadviescentrum: Ap te Winkel, Madelon en 2 buurtcoaches legde uit op welke wijze dit is aangepakt en wat er nu zoal gebeurt. De burgemeester van LL onderschrijft zelf ook dat sport en beweging belangrijk rijk is voor jong en oud, daarbij ook meenemend de mensen met een beperking.

Enkele documenten over het implementeren van basislessen over diverse soorten sport (met bal!) in het basisonderwijs zullen worden vertaald in het Spaans en zullen daarna worden opgestuurd.

Mailadressen tussen Madelon en de burgemeester van LL worden uitgewisseld.

Verder werd ook hier verwezen naar internet voor filmpjes over sporten en beweging.

Jan bood aan de burgemeester van LL een hoeveelheid van 50 ballen en een hoeveelheid sportshirts en sportvesten aan. Beide kregen één bal mee om nu alvast mee te nemen naar LL; de rest zal worden opgestuurd naar LL.

Kennisfestival LBSNN in Vught

Om 14.30 uur vertrok de delegatie naar Vught, waar een kennisfestival van het LBSNN plaatsvond. In de middag waren er presentaties van mw. Van Ewijk (senior onderzoeker IS, NCDO (en mede-opsteller IOB evaluatie naar stedenbanden /LBSNN) en mw. Poppe (lobby en advocacy officer Hivos). Mw. Van Ewijk gaf een overzicht van de stand van zaken van de 'POST 2015 AGENDA' in de VN en de positie van de Nederlandse regering. Mw. Poppe gaf aan hoe een grotere Nederlandse NGO als Hivos in de discussie staat en invulling zal geven in beleid en activiteiten na 2015.

Daarna volgde een plenair debat over de POST 2015 MILLENNIUMDOELEN en de mogelijke rol en positie van stedenbanden in deze internationale (en nationale) ontwikkelingsagenda na 2015.

Na het diner kreeg de delegatie een belangrijke rol in het plenaire 'Lagerhuis' debat als vertegenwoordigers van het lokaal bestuur en een NGO uit Nicaragua. Het debat ging over de politiek en sociaaleconomische ontwikkelingen in Nicaragua én de toekomst van de relatie tussen Nederland en Nicaragua. Aan de hand van stellingen waar men het wel of niet mee eens kon zijn, ontstond er een levendige discussie. Vragen als: Hoe beoordelen we de ontwikkelingen in Nicaragua? Aan wat voor type samenwerking heeft Nicaragua in de (nabije) toekomst zelf behoefte? Nog steeds aan ontwikkelings samenwerking? Of meer kennisuitwisseling én business to business?

De meningen hierover waren verdeeld.

Zaterdag 24 mei:

Bezoek aan Herman Kaiser

De delegatie was al vroeg te gast bij Herman Kaiser, voormalig burgemeester van Doetinchem. Na een uitgebreid ontbijt brachten zij een bezoek aan Arnhem, o.a. gebouw ROZET, dé plek in Arnhem voor activiteiten op het gebied van kennis, cultuur en educatie. Dit gebouw heeft de architectuurprijs 2014 gewonnen.

's Middags vond op verzoek van burgemeester Damarys een informeel gesprek plaats met Ellen Bollen van WRIJ. Daarna was er even tijd om te winkelen.

Mis met Misa Criolla

Om 19 uur woonden zij de mis bij in de Sint Martinuskerk in Gaanderen. De pastoor besteedde veel aandacht aan de aanwezigheid van de gasten uit La Libertad. Het kerkkoor onder leiding van Ben Simmes had speciaal voor het bezoek de Misa Criolla weer op de lessenaar gezet. Zij voerden daarvan diverse delen uit tijdens de mis. Zij zongen de sterren van de hemel. In 2010 heeft dit koor hetzelfde stuk gezongen tijdens een benefietconcert voor La Libertad. Het was voor de delegatie en ook voor ons een grote verrassing. Damarys las op verzoek van het kerkbestuur de bijbellezing voor uit Handelingen 8 in het Spaans. Na de viering was er nog een onderonsje met de dirigent en koffie in de sacristie.

Op bezoek bij Nicky

Nicky Schepers heeft vorig jaar 8 maanden stage gelopen in La Libertad i.v.m. haar opleiding aan de Wageningen Universiteit. Zij heeft de delegatie een avond mee uit genomen.

Zondag 25 mei:

Uitstapje naar Amsterdam met rondvaart door de grachten en bezoek aan Rijks Museum

Maandag 26 mei:

Stimuleren van burgers en ambtenaren

Om 9 uur is er een overleg met de gemeentesecretaris Nicolette van Waart. Op verzoek van burgemeester Damarys is gesproken over manieren om ambtenaren te stimuleren en om burgers te motiveren. Nicolette hanteert de filosofie ziel-zin-zakelijkheid als het gaat over de taken van de ambtenaren. Om burgers meer te betrekken bij de stad, noemt Nicolette de buurtregisseurs, buurtcomités en buurtcoaches. Zij houden zich bezig met de thema's schoon, heel, veilig, en sinds kort ook met sociale thema's. Door de bezuinigingen in Nederland komen meer taken en verantwoordelijkheden bij de burgers te liggen. Zo wordt een uitkering aan jongeren gekoppeld aan het halen van een basisdiploma.

Bezoek Mariendael

Om 10 uur is de ontvangst bij Mariendael, school voor speciaal onderwijs. Kinderen op deze school ontvangen zorg, therapie en onderwijs. De zorg wordt verzorgd door Zozijn, de fysio-, ergotherapie en logopedie door Groot Klimmendaal. De financiering gaat via de zorgverzekering van de ouders. Er zijn vijf klassen met in totaal 50 kinderen die onderwijs ontvangen en twee klassen met in totaal 12 kinderen die vooral zorg ontvangen.

In La Libertad zijn er 320 kinderen met een of andere beperking, waarvan ongeveer 25 kinderen de school Los Pipitos bezoeken. De fysiotherapeut bezoekt ook kinderen thuis. De kosten voor medicamenten worden door het ministerie van gezondheid betaald. Overige kosten door de industriële mijn en de gemeente La Libertad. Sinds kort is er een leerkracht aangesteld door de overheid. Ook ontvangt de school donaties o.a. uit Doetinchem en van een jaarlijks tv-programma Teleton.

Burgemeester Damarys is onder de indruk van de vele hulpmiddelen. Het gebruik van pictogrammen overall in de school is interessant. Genoemd worden digitale programma's over pictogrammen, bijv. Board maker en Piramide. Een houten huisje in vrolijke kleuren en met 10 laadjes is een mooi hulpmiddel om kinderen vertrouwd te maken met getallen. Directeur Hester Dahm laat een time timer zien; het is een soort klok waarop kinderen op een duidelijke manier kunnen zien hoe lang ze met een activiteit bezig moeten zijn. DOS gaat een time timer bestellen. Deze wordt op de laatste avond aan Damarys overhandigd.

Aan het eind van het bezoek overhandigt Damarys een boekje met gehaakte bloemen aan Hester Dahm; deze bloemen zijn gemaakt door leerlingen van Los Pipitos.

Zorgcentrum Schavenweide

De lunch werd gebruikt op het nieuwe zorgcentrum Schavenweide. Dit centrum staat open voor iedereen; in het restaurant kan een maaltijd gebruikt worden. Tijdens de lunch hebben directeur André Endeman van Markenheem en Damarys uitgewisseld over de zorg voor ouderen nu en in het verleden. Er was veel herkenning over en weer.

Besprekingen op het stadhuis van Doetinchem met LBSNN, WRIJ, gemeente Doetinchem en DOS

12 tot 13.30 uur:

Overleg LBSNN, DOS en FCJ over woningbouwplannen

Aanwezig:

La Libertad: Hector Kauffman van FCJ

LBSNN: Ronald van der Hijden, Jan Jenneskens, Leila Ortiz, Sandra van Maaren

DOS: Jos Leeters, Monic Schaapveld, tolk

Een verbeterde versie van het document Empresa Constructora FCJ was nog niet voorhanden. Afsproken is in afwachting van het document in te zetten op basis van de beschikbare middelen, inclusief verdubbeling, op een programma bestaande uit een drietal componenten:

- budgetlijn voor medefinanciering van sociale woningbouw (via krediet)
- budgetlijn voor medefinanciering van het opzetten van het 'bedrijf'
- budgetlijn voor het kunnen inhuren van deskundigen die begeleiden/coachen bij het opzetten van het bedrijf.

13.30 tot 14.45 uur:

Bespreking met LBSNN, WRIJ, gemeente Doetinchem en DOS over project Schoon water

Aanwezig:

La Libertad: Damarys Lopez Mata, Hector Kauffman Garcia

WRIJ: Rob Immink, Arie Koster

gD: Justin Walker

LBSNN: Ronald van der Hijden, Jan Jenneskens, Leila Ortiz, Sandra van Maaren

DOS: Jeroen Helder, Anneke van der Haar, Monic Schaapveld, tolk

De status quo van het project **Schoon water voor La Libertad** is besproken. Het gaat in dit overleg met name over de institutionalisering en de communicatie.

De voortgang van het project hangt af van de komende *mid term review*. Hiervoor is een fasering besproken waarbij fase 1 door de gemeente La Libertad en de ANA (Salvador Montenegro) moet worden uitgevoerd met als afronding een TOR. Deze TOR bevat het huidige beeld de visie en de gewenste afronding van het project gezien door de actoren in Nicaragua. Vervolgens bestaat fase 2 uit de review door LBSNN en WRIJ, afgesloten met een missie eind juni 2014.

Afspraken zijn gemaakt om te komen tot verbetering van de communicatie en verslaglegging. Het noodzakelijke tijdspad is besproken. Damarys zegt toe dat de besproken deadlines haalbaar zijn. Daarbij geeft zij aan dat LL ook afhankelijk is van de andere gemeenten en van landelijke betrokkenen (ANA, ENECAL, etc). Verder merkt ze op dat de gemeente LL zich heeft te houden aan de aanbestedingsregels en dat dat bij het uitvoeren van projectonderdelen gevolgen heeft voor de planning.

- 16 juni TOR gereed
- Eind juni missie (LBSNN + WRIJ)
- Daarnaast (ook eind juni) missie op inhoud (WRIJ)
- Communicatie op bestuurlijk niveau (ook werk van Marvin)

15 tot 16.30 uur:

Bespreking met LBSNN, gemeente Doetinchem en DOS

Aanwezig:

La Libertad: Damarys Lopez Mata, Hector Kauffman Garcia

gD: Justin Walker

LBSNN: Ronald van der Hijden, Jan Jenneskens, leila Ortiz, Sandra van Maaren

DOS: Ted van Vilsteren, Josée Fenneman, Jos Leeters, Jan Smit, Anneke van der Haar, Jeroen Helder, Monic Schaapveld, tolk

Aan het begin van de vergadering overhandigt Jan Jenneskens van het LBSNN-bestuur twee awards aan DOS. De awards zijn uitgereikt tijdens het kennisfestival op een moment dat DOS er niet was. DOS kreeg de awards voor de inbreng van kinderen met een beperking in het programma Alle kinderen naar school. Vooral Damarys werd hiervoor geprezen. De andere award was voor het inzetten van MBO-studenten bij de verkoop van campagnevogeltjes middels een callcenter in het voetbalstadion van De Graafschap.

MDG 2: Alle kinderen naar school

La Libertad is de eerste stad in Nicaragua waar het speciaal onderwijs via de school van Los Pipitos deel uit maakt van het programma.

Damarys: La Libertad telt 320 kinderen met een beperking. Veel kinderen wonen in de comarca's. De fysiotherapeut van Los Pipitos gaat eenmaal per week de comarca's langs. Er is overleg met de ouders; zij zijn blij met de ondersteuning. De onderwijscommissie werkt aan training voor de ouders. Er is vooral behoefte aan therapeutisch materiaal, educatief materiaal is makkelijk te verkrijgen.

Er is onduidelijkheid over het aantal kinderen dat de school bezoekt. Voor 7 juni zal via de coaches van LBSNN hierover informatie verzameld worden. La Libertad kan met dit project een voorbeeldfunctie voor andere Nicaraguaanse gemeenten vervullen.

Beroepsonderwijs

Er is een nieuwe onderwijsvorm die van overheidswege is gestart: Escuela de Oficio Municipal. In totaal gaat het om 15 cursussen. 11 cursussen zijn korte praktijkcursussen, 2 middellange cursussen automonteur via INTAE en 2 cursussen die door UNAN gegeven worden (verpleegkunde en

topografia-planologie). Er zijn inmiddels 5 korte cursussen gestart met totaal 96 deelnemers. In juni starten er nog een aantal cursussen.

Bij de korte cursussen zit ook het aanbod voor timmerman, metselaar, elektricien en lasser. Deze opleidingen komen van pas bij het te starten bouwbedrijf FCJuntos. Cursussen in het kader van toerisme zijn opgenomen in het project Toerisme-ontwikkeling ism Pellas.

Het verzoek van Doetinchem/LBSNN is om de al goedgekeurde opleidingen veterinaire technicus onder te brengen in de Escuela de Oficio Municipal. Voor deze cursussen is het Lyceo Tecnico ingehuurd; aan de burgemeester van La Libertad wordt gevraagd een contract met dit Lyceo af te sluiten. LBSNN/Doetinchem heeft aangeboden maximaal 50% van de kosten van de 15 cursussen bij te dragen. Voorwaarde is dat de gemeente La Libertad aan minstens 50 studenten een beurs verschaft. Nu is het zo, dat de verdeling is: INATEC 13%, alcadia LL 23% en Doetinchem/LBSNN 64%. De begroting in het huidige document gaat uit van een totaal van \$ 94,488 waarvan \$ 60,300 door DTC/LBSNN (64%). Dat moet terug naar minder dan 50%, dus minder dan \$ 47,244 (\$ 23,622 DOS en hetzelfde bedrag LBSNN/Hivos).

In het voorliggende document is de begroting dus nog incompleet en ontbreekt een materiaalbegroting per cursus. Die is nodig om het project goed te kunnen monitoren en het rendement te bepalen. In het projectdocument dient ook opgenomen te worden wat de verantwoordelijkheden en activiteiten van de Comision Municipal de Educacion Tecnica evenals de rol van de coördinatoren. De commissie beroepsonderwijs bestaat uit vertegenwoordigers van de MINED, de mijn en FCJuntos. Deze commissie blijft in tact, maar komt onder voorzitterschap van de burgemeester of viceburgemeester. Ook dient in het document het thema van co-docenten aandacht te krijgen met het oog op versterking van de lokale capaciteit. Tenslotte moeten we het eens worden over de supervisie van het project. INATEC Juigalpa heeft de supervisie; LBSNN wil participeren via haar coaches bij de monitoring en voortgang. Leila Ortiz is daarvoor hoofdverantwoordelijke.

Aan FCJ wordt gevraagd vóór 7 juni met een inhoudelijk verslag te komen. De gemeente La Libertad doet haar best om vóór 7 juni met de gevraagde aanvullingen op het voorliggende document te komen.

LBSNN vraagt aan gemeente Doetinchem en DOS mandaat om het programma goed te keuren als aan de voorwaarden hierboven beschreven, is voldaan. Daar stemmen we mee in.

Toerisme

Zeer recentelijk is de agenda 2014 van de gemeente LL voor de toerismeontwikkeling verschenen. Daarin wordt project fase 1 uitgewerkt, bijv. het maken van een informatiepunt en de inrichting van het casa museo. Daarin ook 9 workshops waarvan er al 6 zijn gehouden. Een ander trainingsprogramma is dat voor kok, ober/barman en kamermeisje. De opleiding tot kok is erg duur, maar kan via deelcertificaten behaald worden (13 modules die in blokken van 5 en 3 gegeven worden).

In LL zijn 17 ondernemers die iets met toerisme doen.

Mercado campesino

Leila heeft hierover twee vragen die ze omwille van de tijd rechtstreeks aan Damarys stuurt. Het is de vraag om versnellen van de processen voor de aankoop van materialen en uitrusting/apparatuur voor genoemde markt, want het project verloopt niet meer volgens planning door vertragingen in de uitvoering.

LBSNN heeft de resultaten van deze bijeenkomst via een Spaanstalige mail van 27-05-2014 aan burgemeester Damarys gestuurd.

17 tot 17.45 uur:

Vergadering AB-DOS 26 mei met Damarys en Hector

Aanwezig: Ted, Anneke, Jos, Josée, Monique, Jan, Jeroen, Mart, Vera, Damarys en Hector.

Visie toekomst

Het voorlopige visiedocument door DOS opgesteld is aan Damarys en Hector overhandigd. Belangrijk voor bespreking in gemeenteraad. Burgemeester en gemeenteraad bepalen of ze doorgaan met stedenband en met hoeveel geld. Al eerder gesprek met Darwin Kauffman en FC Juntos hierover gehad. Zonder steun gemeente wordt het voor ons zeer moeilijk om verder te gaan. Sowieso dan met veel minder geld. We vragen Damarys en Hector om hun visie.

Damarys: Op het kennisfestival was de toekomst van de stedenbanden al een belangrijk onderwerp. Het stuk van Sergio en Darwin geeft goed de gevoelens van FC Juntos hierover weer. Vergelijking: Het is goed dat ouders hun kind op den duur loslaten, maar de band en gevoelens van affectie blijven bestaan. Stedenband is heel belangrijk voor LL. Gevolgen van stedenband overal goed te zien in LL en dorpen daarom heen.

Ted: In Nederland moeten wij de zichtbaarheid van DOS vergroten door acties op scholen, in LL is de stedenband direct zichtbaar. Taak van ons is om meer mensen, waaronder de nieuwe gemeenteraad, steeds weer in te lichten over de stedenband Doetinchem-La Libertad.

Anneke: Organisaties zoals WRIJ bouwen bijdrage af. Jeroen: Maar waterschap heeft wel steun toegezegd aan het comité de la cuenca.

Ted vraagt hoe de gemeente La Libertad en FC Juntos ons kunnen helpen om hier steun te krijgen?

Damarys: Woensdag is een belangrijke dag om gemeenteraadsleden te overtuigen van belang van stedenband. Dit doen door te laten zien wat de stedenband tot nu toe al heeft opgeleverd.

Ted: Pieter Koning geeft daar een presentatie over en daarna is er gelegenheid tot vragen stellen aan Hector en Damarys.

Jan legt aan Damarys de plannen met Optima FM uit en dat zij woensdag geïnterviewd wordt voor de uitzending in december.

Anneke geeft een presentatie over de activiteiten van DOS vorig jaar om geld in te zamelen en bekendheid te geven aan de stedenband.

Diner in restaurant Graafschap College, afd. Horeca

Een zeer goed verzorgd driegangenmenu met amuse vooraf.

Dinsdag 27 mei:

Bezoek weekmarkt, stadswandeling en bezoek stadsmuseum

Na bezoek weekmarkt (hoogtepunt draaiorgel!) rondleiding door Doetinchem o.l.v. Marcel Chevalking. Eerst werd het Amphion bezocht en daarna de Amphiongarage waarbij de zakheilige van Doetinchem bewonderd werd en het kunstwerk dat naar aanleiding hiervan gemaakt werd. Dan naar de D-toren (of de holle kies) die de emoties van de gemiddelde Doetinchemmer weergeeft d.m.v. de kleur die hij uitstraalt. Wandeling door de Grutstraat om het Doetinchemse uitgaansleven te bewonderen en vervolgens bezoek aan de Catharinakerk en het Joods monument voor het Lutherse kerkje. We sloten de wandeling af met een bezoek aan de kadoshop Uniekkado, waar geestelijk gehandicapten bezig waren schilderijen te maken en potten te verven.

De directeur van het stadsmuseum stond ons toen al op te wachten voor een rondleiding door het museum. Eerst uitgebreide uitleg over de 2 maquettes van Doetinchem. De eerste is nagebouwd van een kadasterkaart uit 1830, de tweede geeft Doetinchem in 1940 weer. Doetinchem is ommuurd geweest en had 4 poorten. Elk huis is minutieus nagebouwd. In het stadsmuseum is momenteel ook een tentoonstelling voor de lagere school over de ontstaansgeschiedenis van Doetinchem. Ook het

kindermuseumpje met een grote verzameling badeenden en een nagebouwd oud klaslokaal waren leuk om te zien.

Bezoek Waterschap Rijn en IJssel

Na al deze cultuur gingen we naar de lunch bij de WRIJ. Om onze gasten zich thuis te laten voelen werden ze getrakteerd op tortilla met bonen en gehakt! Daar hield eerst de burgemeester Niels Joosten een toespraak. Hij vond het leuk om zijn vrienden uit LL weer te ontmoeten en natuurlijk ook zijn vrienden van het waterschap.

Daarna kwam de dijkgraaf Hein Pieper aan het woord. Deze vertelde dat de waterhuishouding in Nederland zeer belangrijk is, zeker op een dag zoals deze met heel veel regen. Hij vertelde dat het waterschap in Doetinchem zelf gevestigd is, maar ook een zeer goede samenwerking met de regio heeft. De burgemeester was blij te horen over de goede samenwerking, maar dacht dat de delegatie meer ervaring had met goede samenwerking met het WRIJ dan hij omdat hij nog maar zo kort burgemeester van Doetinchem is.

De dijkgraaf vertelde dat het waterschap in 1324 opgericht was en hiermee de oudste democratische bestuursvorm van Nederland is. Hij vindt het belangrijk om kennis te delen met anderen. Hij heeft veel over LL gehoord van collega's die enthousiast van het waterschap project in LL terugkeren. Damaris bedankt en vertelt dat het project heel belangrijk is voor LL en enkele andere gemeenten in het stroomgebied. Zij heeft volgende week woensdag overleg met deze gemeentes en zal dan doorgeven wat er die middag verteld wordt. Zij spreekt de hoop uit dat het project verder gaat.

Na de lunch stelt iedereen zich nog een keer uitgebreid voor: Damaris (1,5 jaar burgemeester LL, daarvoor gemeenteraadslid), Hector (Voorzitter FC Juntos, werkt al 18 jaar voor mijn), Arie Koster (projectleider), Rob Immink (Consortium gemeente waterschap), Jan Laurens (directeur planning, internationale projecten), Niels Joosten (burgemeester Doetinchem), Hein Pieper (dijkgraaf =soort burgemeester van het waterschap), Ellen Bollen, (16 jaar hydroloog bij WRIJ), Hans Vermanen (30 jaar in milieuprojecten, geohydroloog, was 2 jaar geleden in LL met DHV voor studie naar kanaal tussen de oceanen), Jeroen Helder (geohydroloog bij Arcadis, bestuurslid DOS), Vera (bestuurslid DOS) en Monique (tolk)

De burgemeester ver excuseert zich daarna vanwege een belangrijke vergadering. Hij wil nog zo min mogelijk weten van het project zodat hij straks reden heeft om het met eigen ogen te gaan zien.

Geschiedenis waterschap

Jan Laurens vertelt over de geschiedenis van het waterschap (sinds 1324). Nederland is laagland en ligt voor meer dan 60 % onder zeeniveau. Het stroomgebied van de Rijn is 1,5 keer zo groot als Nicaragua. Omdat de grote rivieren in Nederland in zee uitmonden is Nederland het afvalputje van Europa. Er is in Nederland al vroeg begonnen met het bouwen van dijken vanwege de vele overstromingen. Er wordt in Nederland 6,9 miljard euro per jaar uitgegeven aan waterbeheer. Er wordt in Nederland 2,6 miljard euro waterschapsbelasting betaald (1% van totale belasting). Het waterschap heeft een democratische structuur. De dijkgraaf met heemraden vormen het dagelijks bestuur. De taken van het waterschap zijn: waterkering, waterpeil reguleren voor landbouw, waterkwaliteit garanderen en vaarwegbeheer. Alleen de laatste wordt betaald door de provincie. Uit de afvalstoffen worden zoveel mogelijk stoffen gerecycled. Er wordt gewerkt met klimaat scenario's waarbij steeds opnieuw berekeningen moeten worden gemaakt en het waterbeheer wordt steeds weer aangepast aan de veranderende omstandigheden. Ook is er een programma nationale veiligheid dat gedeeltelijk door het rijk en gedeeltelijk door het waterschap wordt uitgevoerd en betaald.

Bezorgdheid over voortzetting project:

Naar aanleiding van het overleg van gisterenmiddag wordt doorgesproken over de praktische invulling. Jan Lourens zegt dat WRIJ blij is met het gezamenlijke doel om het project tot een goed einde te brengen, ook omdat WRIJ afspraken heeft lopen om in februari de resultaten te delen met de andere waterschappen die in Nicaragua projecten hebben. De gezamenlijke waterschappen willen

één manier van werken ontwikkelen voor al deze projecten. Dit is niet alleen binnen de projecten van belang maar ook voor het draagvlak binnen de waterschappen en bij de belastingbetaler. Er is de wens om in september het comité de la Cuenca in Nederland te ontvangen. Dit bezoek moet zowel in Nederland als in Nicaragua voorbereid worden.

De komende weken zijn essentieel voor het project. Het aanscherpen van de institutionalisering met behulp van de TOR en de mid term review en een tweede, inhoudelijk, spoor.

Het belang dat de TOR snel gereed moet zijn wordt nogmaals onderstreept:

- vanwege het bezoek in september
- om (technische) ondersteuning te kunnen geven aan de boeren voor het volgende seizoen
- voorbereiding technische missie eind juni.

De druk is daardoor erg hoog.

Concreet de vraag aan gemeente La Libertad of het mogelijk is de TOR gereed te hebben voor 16 juni én tegelijkertijd de voorbereiding voor een technische missie eind juni te organiseren.

Damarys bevestigt nogmaals dat in haar ogen de deadline 16 juni haalbaar is en dat ze blij is met de ondersteuning die WRIJ biedt.

Voor de communicatie wordt afgesproken, dat Ellen een concreet voorstel schrijft hoe om te gaan met bijvoorbeeld mails over kleinigheden als het organiseren van maaltijden, maar ook skype gesprekken.

Hein Pieper neemt na de vergadering hier afscheid, maar ziet het gezelschap 's avonds weer bij het diner.

Bezichtiging gebouw en bezoek archief

Het waterschap is gevestigd in een mooi gebouw dat de architect i.v.m. de functie bewust transparant heeft ontworpen. In het archief vielen o.a. oude kaarten van waterwegen te bewonderen en zeer oude geschriften over de oprichting van het waterschap.

Bezoek aan de Pol en de RWZI:

De sluis bij de Pol is uitgebreid bekeken. Men liet zien dat er hierbij naast het regelen van het waterpeil ook rekening moest worden gehouden met het lozen van het schone water van de afvalzuivering, de pleziervaart en het visbeheer (speciaal trapje voor vissen gemaakt). Daarna werd er een bezoek gebracht aan de waterzuivering, waarbij het hele proces van de waterzuivering uitgelegd werd.

Diner In Olliemolle:

De dag werd afgesloten met een heerlijk diner in de Olliemolle, een restaurant in een oude watermolen naast een historisch schutsluisje.

Woensdag 28 mei:

Bezoek Fatima in Wehl

Woensdagochtend een vooral voor Damarys zeer interessant bezoek gebracht aan Fatima. We bezochten o.l.v. Paul Bouwman, manager wonen, Martine de Zoete, manager expertisecentrum, en Sandra Kerklaan, beleidsmedewerker wonen, verschillende woongemeenschappen van cliënten die niet in staat waren om thuis te wonen vanwege een zeer hoge zorgbehoefte. Daarbij werd uitgebreid aandacht besteed aan de vele technische mogelijkheden die het personeel daar had om deze mensen goed te kunnen verzorgen (tilliften, hoog/laag bedden, waterbedden). Ook werden er alternatieven van de zogenaamde Zweedse band die sinds kort in Nederland verboden is gedemonstreerd. Men had bijvoorbeeld voor sommige cliënten een bedstee laten bouwen.

Daarna hebben we kunnen zien hoe het in de dagopvang toegaat. Hierbij werden de cliënten zoveel mogelijk sensorisch binnen hun mogelijkheden gestimuleerd. Dat ging soms met zeer geavanceerde middelen (snoezelruimte!) maar ook op een zeer eenvoudige manier met dozen met spulletjes die horen/zien of voelen stimuleerden. Ook werd er gewerkt met zeer eenvoudige verhaaltjes met spulletjes en liedjes rond een thema zoals bijvoorbeeld feest.

Lunch in restaurant Tesoro (Brewinc) en Klei en Kunstatelier van Fatima zorg

Na een heerlijke lunch volgde een rondleiding door het atelier. Hierbij kregen Hector en Damaris een roos van keramiek van een van de cliënten aangeboden. Damaris was bijzonder weg van dit atelier en heeft nog wat kunst gekocht om mee naar huis te nemen.

Bezoek Optimaal FM

Optimaal FM is een lokaal radiostation met bereik in de Achterhoek en in de Liemers. De zender draait voor 90% zonder subsidie op inkomsten vanuit advertenties. 10 % subsidie ontvangen ze van de drie deelnemende gemeenten (DTC, OYS en Montferland). Doelgroep zijn mensen tot ongeveer 45 jaar. Naast betaalde werknemers wil Optimaal FM kansen bieden aan jonge journalisten uit de streek. Interessante rondleiding door het gebouw waarbij we verschillende studio's (muziek, reclame) bezochten. De radiozender heeft een dagelijks bereik van 50.000 mensen en is marktleider in de Achterhoek.

Daarna werden Damaris en Hector geïnterviewd. Een interview dat vrijdag 30 mei wordt uitgezonden en een dat gebruikt gaat worden voor de actie in december.

Bezoek innovatiecentrum ICER

ICER is gevestigd in een monumentaal fabriekspand op het DRU Industriepark in Ulft waar vroeger de bekende oranje gietijzeren pannen gemaakt werden. Hier zijn veel nieuwe uitvindingen te zien zoals een 3-d printer en apparaten die met gezichtsherkenning werken. Ook is er veel aandacht voor kunst en design. Daarna heerlijk eten in het restaurant.

Ontvangst op kamer burgemeester Niels Joosten.

Damaris krijgt van burgemeester een zilveren ketting met als hanger de zakheilige van Doetinchem. Beiden krijgen een poster met mooie foto's van Doetinchem

Op de vraag van burgemeester Joosten wat ze het meest interessant vonden aan het bezoek, antwoordde Damaris dat ze alles zeer interessant heeft gevonden. Ze was er met name onder de indruk van dat alles hier zo goed georganiseerd is. Hector wil graag de lopende projecten tot een goed einde brengen en de technologie van hier gaan gebruiken.

Kennismaking met nieuwe gemeenteraad

Tijdens een informele raadsbijeenkomst maakte de nieuwe raad kennis met burgemeester Damaris en Hector Kauffman, voorzitter stedenbandorganisatie. Pieter Koning presenteerde via een powerpointpresentatie de geschiedenis en activiteiten van de stedenband in La Libertad en in Doetinchem. Hij heeft de afgelopen vier jaar namens de raad in het bestuur van DOS gezeten. Statutair moet nu een opvolger uit en door de raad benoemd worden. In haar dankwoord benadrukte de burgemeester van La Libertad de grote rol die de stedenband de afgelopen 20 jaar voor La Libertad heeft betekend.

Grand café HendriXen

Grote opkomst bij de afsluitende borrel bij Café HendriXen, waarbij DOS-sers van het eerste uur aanwezig waren, zoals Riet Berndsen maar ook Joop en Nel uit Nicaragua, burgemeester Kaiser en alle tolken van deze week!